

वसई किल्ल्याभोवती संरक्षक जाळ्यांचे कुंपण, गैरप्रकार

रोखण्यासाठी पुरातत विभागाच्या उपाययोजना

■ वसई: दिंगंबर जाधव

ऐतिहासिक वसईच्या

किल्ल्याच्या संरक्षणासाठी

जाळ्यांचे कुंपण

लावण्याचे काम हाती

घेण्यात आले आहे. या

अंतर्गत सुमारे ४५० बीटर

संरक्षक जाळ्या लावण्यात

येत आहेत. या जाळ्या

लावल्यानंतर संध्याकाळी

७ नंतर किल्ल्यात प्रवेश

बंदी घातली जाणार आहे.

गसई विल्ल्याचा

परिसर हा निसर्ग सौदयनि

बहरलेला असून दररोज

मोठ्या संख्येने पर्यटक येत

असतात. मात्र गेल्या काही

वर्षपासून किल्ल्याच्या वास्तव्या

हुल्लडाबाजुमुळे थोका निसर्ण

झाला आहे. या किल्ल्याच्या

चारही बाजूने संक्षण नाही.

त्यामुळे किल्ल्यावर रात्री

येण्याचा मध्यपी, पर्यटक यावर

कोणतीही बंधने नसल्याने

सर्वांसपणे प्रवेश करतात.

किल्ल्यात अनेक गैरप्रकार होत

असतात. यामुळे किल्ल्याचे

नुकसान होण्याची शक्यता

आहे. वसई चा किल्ला हा

केंद्रीय पुरातत विभागाच्या

अखत्यारी येतो.

किल्ल्याचे संवर्ग न करण्यासाठी तसेच किल्ला अधिक सुरक्षित करण्यासाठी पुरातत विभागाने या भागात संरक्षक जाळ्या बसविण्याचा निर्णय घेतला आहे. किल्ला

विशिष्ट वेळेतच पर्यटकांना किल्ल्यात प्रवेश करार येणार आहे. संध्याकाळी ७ नंतर किल्ल्यात प्रवेशास बंदी घातली जाणार आहे असे पुरातत विभागाचे अधीक्षक

येणार आहेत.

जाळ्या लावल्यानंतर

किल्ल्यात प्रवेश करार येणार आहे. या अंतर्गत सुमारे ४५० बीटर

संरक्षक जाळ्या लावण्यात

येत आहेत. या जाळ्या

लावल्यानंतर संध्याकाळी

७ नंतर किल्ल्यात प्रवेश

बंदी घातली जाणार आहे.

गसई विल्ल्याचा

परिसर हा निसर्ग सौदयनि

बहरलेला असून दररोज

मोठ्या संख्येने पर्यटक येत

असतात. मात्र गेल्या काही

वर्षपासून किल्ल्याच्या वास्तव्या

हुल्लडाबाजुमुळे थोका निसर्ण

झाला आहे. या किल्ल्याच्या

चारही बाजूने संक्षण नाही.

त्यामुळे किल्ल्यावर रात्री

येण्याचा मध्यपी, पर्यटक यावर

कोणतीही बंधने नसल्याने

सर्वांसपणे प्रवेश करतात.

किल्ल्यात अनेक गैरप्रकार होत

असतात. यामुळे किल्ल्याचे

नुकसान होण्याची शक्यता

आहे. वसई चा किल्ला हा

परिसरातील सुमारे ४५०

बीटर पर्यटक येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

काही जाग किल्ल्यात घुसतात

सांगितले.

कैलास शिंदे यांनी सांगितले

आहे. किल्ला संरक्षित न करण्यात येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

काही जाग किल्ल्यात घुसतात

सांगितले.

परिसरातील सुमारे ४५०

बीटर पर्यटक येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

काही जाग किल्ल्यात घुसतात

सांगितले.

परिसरातील सुमारे ४५०

बीटर पर्यटक येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

काही जाग किल्ल्यात घुसतात

सांगितले.

परिसरातील सुमारे ४५०

बीटर पर्यटक येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

काही जाग किल्ल्यात घुसतात

सांगितले.

परिसरातील सुमारे ४५०

बीटर पर्यटक येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

काही जाग किल्ल्यात घुसतात

सांगितले.

परिसरातील सुमारे ४५०

बीटर पर्यटक येत आहेत. त्या

कामाची सुरक्षात करण्यात

आली आहे. यासाठी ७०

लाख रुपये एवढा खार्च येणार आहे. या संरक्षक

जाळ्यामुळे किल्ल्यात होणारे

गैरप्रकार रोखण्यास मदत

होणार आहे. याशिवाय रात्री

गुहीपाडगा हा एक भारतीय सण असून तो हिंदू दिनदर्शकप्रमाणे द्वारा शुद्ध प्रतिपदेला महाराष्ट्रात साजरा केला जातो. शालिवाहन संतत्परता हा पहिला दिवस आहे. वेदांग ज्ञानेतिथ या ग्रंथात सांगितलेल्या साडेतीन मुहूर्तपिकी हा एक मुहूर्त आहे. या दिवशी नवीन वस्तू खरेदी, व्यवसाय प्रारंभ, नव उत्क्रामाचा प्रारंभ, सुरांग खरेदी इत्यादी गोट्ठी केल्या जातात. दरी उभालेली गुढी हे विजय आणि समृद्धीचे प्रतीक आहे असे मानले जाते. गुढी पाडव्यापासूनच राम जन्मात्पवाच्या कार्यक्रमाचा सुद्धा प्रारंभ होतो.

ब्रह्मदेवाने या दिवशी विश्व निर्मिले, असे सांगितले आहे.

श्रीराम अपोद्येला पतर आले. प्रभु रामचंद्रांनी चौदा वर्षे बनवास भेगून लंकापिणी रावण व राक्षसाचा पराभव करून या दिवशीच अयोध्येत प्रवेश केला.

नवमीला योगिनीची अधिष्ठात्री महून पार्वतीची अभिषेक झाला. काशिमरी मुलीना पार्वतीचे रुप असे श्रीकृष्णाचा महरूले आहे. पार्वती लग्न की महाराष्ट्राची महून महिनापर माहेरी राहते. तेव्हा तिच्या कौतुकामाठी चैत्रार्गीर्षीचे हल्दीकुंकू केले जाते. अक्षयतृतीया यांदिवशी ती सामरी जाते. संदर्भ- स्नानोत्पवाचो उल्लेख संस्कृत रुक्मिणीत व भासांचे 'मध्यमध्यायोर्', शद्रुकाचे 'मृदुक्रिकर्म' या नाटकांमध्ये आले आहेत.

धूमांचे पौराणिक उल्लेख

प्रतिमविद्या (आयकोनोप्राकी)च्या अनुंगांने झालेल्या अभ्यासाच्या दृष्टीने इंद्रद्वच व ब्रह्मद्वच जे दिवस यावदल उपलब्ध वर्णने फारव कमी वाटतात. जी वर्णने उपलब्ध आहेत त्यांच्यांतीही आपापासांत फरक आहे. त्यांमध्ये इतर ध्यजक्रारांशी सरमिसलही कली गेली आहे असेही दिसते. रामायण, महाभारत

हे वास्तिकी रामायणातील श्लोक आहेत. द्वात गुढी असे कुठेदी म्हटले नसून पताका हाच शब्द वापरलेला आहे.

गुढी शब्दाची उकल तेलुगु भाषेत गुढी या शब्दाचा अर्थ 'लाकूड अथवा काठी' असा आहे

या काठी पूजा परंपरा ज्यू थर्मच्या स्थापनेपूर्वीच्या काळात प्रचलित पूजन पद्धती होत्या.

युरोपात नॉर्वैजियातील चर्चे उत्तराननमध्ये काठीपूजेच्या परंपरेचे दाखले मिळालेले दिसतात, युरोपातील

प्राचीन असावी.

गुढीपाडवा - पूजा पद्धती

संवत्सर फल म्हणजे काय? तर त्या पाडव्यापासून जे संवत्सर म्हणजे वर्ष सुरु होत असते, त्या वर्षाच्या पहिल्या दिवशी अणिं नंतरच्या काही विशिष्ट दिवशी असणारी स्थिती - जसे वार, चंद्र, नक्षत्र, सूर्याचे विविध नक्षत्रवेश इत्यादी संदर्भात्मक्षेत्र हे संवत्सर फल दिलेले असते, संवत्सर फलात देशाळाकाळी निर्देश असतो, म्हणजे देशाचा कोणत्या भागात सूखासमद्दी असेल ते संवत्सर फलात त्राटकणे सांगितले असते, वर्षप्रतिपदेच्ये म्हणजे देशाचा कोणत्या आधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात; पण मुळ्य म्हणजे रांगांगी उभारली ज्ञाताचाही उल्लेख करतात.

वरणांचिचान्तात वाराची पञ्चाङ्गफलमुतम्।

एतेकोंश श्रवणात्रियं गङ्गास्नानंफलं लभेत्।

अर्ध - तिथीच्या त्रवणाने लक्ष्मी लाभते. वाराच्या श्रवणाने आयुष्य वाढते. नक्षत्र श्रवणाने पापनाश होते, योगव्रवणाने रोग जातो, करणव्रवणाने चितलेले कार्य साधते. असे हे पंचांग श्रवणाचे उत्तमफल आहे. त्याच्या नित्य श्रवणाचे गंगास्नानाचे फल मिळते.

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरलाना आढळतात. संत एकनायांना या गुढांगीची अनुभूती त्यांच्या रोमांचात होत, कीर्तनी होत, ते गुढी तिन्ही लोकी, वैकुंठी, उभारण्याची उल्लेख करतात;

चंद्र हा अधिकमास असता, काहींच्या मते अधिकमासाच्या शुद्ध प्रतिपदेस वर्षारंभाची थारिंग करूनी; तर काहींच्या मते ती शुद्ध किंवा निज वैत्रीच्या प्रतिपदेस करावी, असा मतंभेद आहे याविषयी अथवा ज्यांच्या उभ्यी गुढी, ज्ञातिपांची रक्कडी, भक्तीची, जैताची, वैताची, भागार्थाची, स्वानंदादी, सायुज्याची, निजयांची इत्यादीची गुढांगी रूपक वापरल

